

Laetare! | Wees blij !

**Sint-Catharinadal ... 750 jaar! | zaterdag 9 oktober 2021! ** zie bijlage 1
Schola Cantorum Oosterhout ... 80 jaar! | maandag 14 juni 2021!**

Sinds 1647 klinken de eeuwen door Gregoriaanse gezangen in het klooster Sint-Catharinadal in Oosterhout.

Schola Cantorum Oosterhout zingt van 1941 Gregoriaans en stelt zich ten doel het Gregoriaans als kostbaar cultureel erfgoed te bestuderen, te bewaren en te propageren.

Gregoriaans, de bakermat van de West-Europese muziek en zo beschouwt meer dan de moeite waard om het als cultureel erfgoed te koesteren.

Het mooie van Gregoriaans is, dat je niet hoeft te zingen: het zingt al van zichzelf, je hoeft alleen maar mee te zingen.

**Laetare!
Wees blij**

Om het religieus cultureel erfgoed dat bewaard is gebleven.
Om de handschriften in de gradualen van de zusters.
Om de hernieuwde kennismaking in 2021!

Oude handschriften uit het archief Sint-Catharinadal

A. Bestuderen:

Bestuderen en verklaren van de oude handschriften uit het archief van Sint-Catharinadal.

Jerry Korsmit, kerkmusicus

Rudi Oomen, dirigent Schola Cantorum Oosterhout

Zuster Mechteld, Sint-Catharinadal

B. Uitvoeren:

Oude tijden herleven!

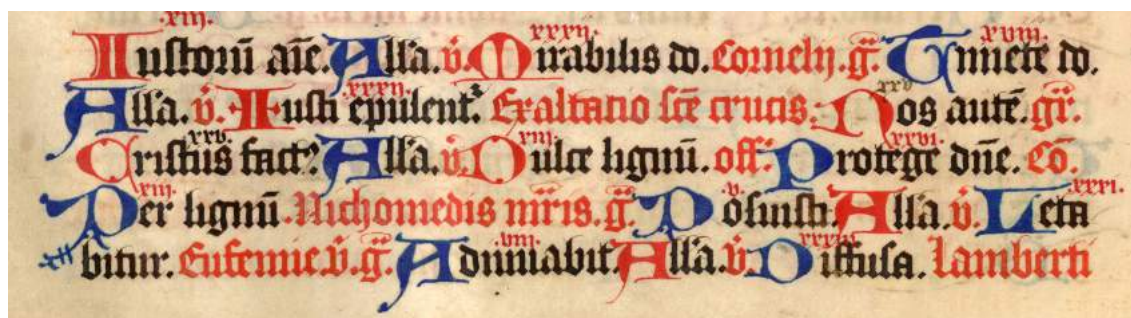
Een weekend vol Gregoriaans in het najaar van het van het jubileumjaar.

Tijdens alle offices, ook die van de nacht, én de Eucharistieviering wordt het Gregoriaans uit gezongen uit de boeken van Sint-Catharinadal.

Schola Cantorum Oosterhout

Cum Jubilo (vrouwenschola uit Watou)

Schola Karolus Magnus uit Nijmegen

C. Delen:

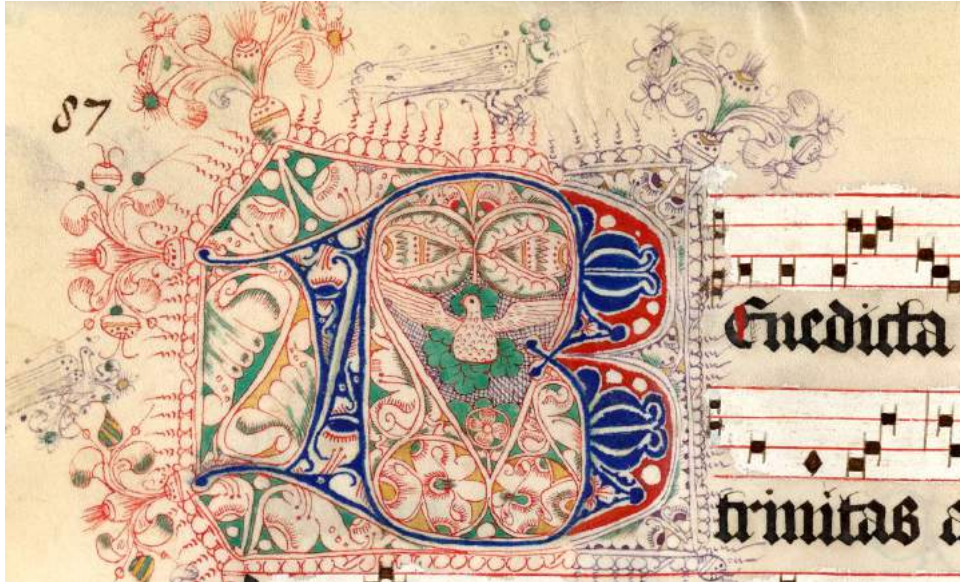
Projecten voor scholen

Kennismaken met Gregoriaans als cultureel erfgoed en bron van onze West- Europese cultuur.

Kennismaken met de handschriften uit het archief van het klooster & de producten van het Kunstatelier van Sint-Catharinadal. In 1954 starten de zusters het Kunstatelier dat wereldwijde vermaardheid verwerft.

In samenwerking met

Leer- en Inspiratiehuis van Sint-Catharinadal

C1. Ba

Van ganzenveer tot muis (bestaand project van Religieus Museum uit Uden)
Cursus kalligraferen speciaal voor kinderen van het basisonderwijs. (uitvoeren!)
Integreren en verbreden

C2. Voortgezet Onderwijs

- Monnikenwerk: Van Schapenvel tot digibord | Vette miniatures, verluchte handschriften, met bladgoud! (uitvoeren!)
- GregoGaga; oude melodieën met hedendaagse teksten. (uitvoeren!)
- GregoRap; bestaande antifonen met hedendaagse tekst. (uitvoeren!)

C2.1 *Van Schapenvel tot digibord | Vette Miniatures*

Tijdens de lessen Beeldende Vorming keken de leerlingen uit het voortgezet onderwijs naar verluchte handschriften. Lieten zich inspireren en maakten eigentijdse miniatures.

Ze hoorden van monniken en abdijen, beleefden de weg naar de stilte.

C2.2 GregoGaga

Van Gregoriaans naar Lady Gaga en weer terug, een spannend avontuur!

Om oud en nieuw te verbinden en op zoek te gaan naar de bron. Want niets komt zomaar uit de lucht vallen!

In de hedendaagse muziek ontdek je flarden Gregoriaans. Leerlingen van havo-4 volgden een workshop van vijf lessen. Ze luisterden naar Gregoriaans, ontdekten dat deze verstilde muziek aan de wieg heeft gestaan van onze huidige West-Europese muziek, maakten kennis met kerktönen en voegden in prachtig handschrift – met bladgoud! - een zelfgekozen dierbare tekst samen met een Gregoriaans melodie (afbeelding....). Samen met Schola Cantorum Oosterhout zongen de leerlingen hun werk tijdens de uitreiking van de cultuurprijs van de Gemeente Oosterhout. Een verrassend optreden en in meerder opzicht oud en nieuw met elkaar verbonden.

Wat is dat toch met Gregoriaans?

Herman Finkers: *“Het mooie van Gregoriaans is, dat je het niet hoeft te zingen: het zingt al van zichzelf, je hoeft alleen maar mee te zingen! Ik heb vroeger wel eens meditatie geprobeerd, maar daar ga ik alleen maar nog meer van doordenken. Ik heb gemerkt dat als ik gregoriaans zing, zo geconcentreerd bezig ben met de tekst en met de muziek, dat ik in een soort cadans kom. De hersens zijn alleen maar met het zingen bezig. Als ik een kwartiertje gezongen heb, merk ik dat het bezonken is, dat het rustig is. Dan ligt het voor mij even heerlijk stil”*

André Kuipers (astronaut): Gevraagd door Clary Polak naar wat hij zelf nu de allermooiste muziek vindt, antwoordt hij: *“Gregoriaans!”*

C2.3 GregoRap

Wees blij!

Inspiratie

Glimlach (ft. Asiah) lyrics – Fresku

Refrein:

Zullen we beginnen met een glimlach?

Ik denk aan dingen die ik als kind zag

Ik vroeg me vaak af of het zin had

Maar als ik eraan begin, maak ik die ding af!

Zullen we beginnen met een glimlach?

Met een glimlach, yeah!

Zullen we beginnen met een glimlach?

Met een glimlach, yeah!

Smile voor mij, yeah

Ik kan het niet alleen

Dit zijn sombere dagen en ik wil vluchten om me heen.

Oud en Nieuw opnieuw verbonden!

In de kern is Gregoriaans het verklanken van het gesproken woord. Veelal op elke lettergreep één noot, de woordaccenten zorgen voor cadans en de hymnen (gezangen) zijn vaak op rijm.

De hedendaagse Rap heeft dezelfde kenmerken; het gaat om de boodschap, de tekst is het belangrijkste, is ritmisch en op rijm.

Er is sprake van een sterke cadans en ook de rap heeft strofen en refrein. Dat refrein is te vergelijken met de Antifoon in het gregoriaans.

Refrein + Strofen + Refrein = Antifoon + Gezang + Antifoon

De serene melodieën van het Gregoriaans voorzien van een nieuwe tekst en verbonden met het ritme van de hedendaagse rap. Verrassend en uitdagend.

Afwisselend de strofen in het Nederlands, ondersteund door de grondtoon en het refrein (de Antifoon) in het Latijn.

(Antifoon uit archief Sint-Catharinadal)

Thema GregoRap: Laetare! Wees blij!

D. Uitgeven

Laetare! Wees blij!

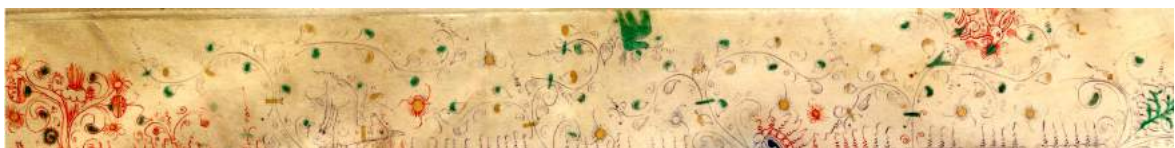
Lesbrieven voor de verschillende onderdelen bundelen en uitgeven voor scholen. Aanvullen met illustraties | Uit het archief van Sint-Catharinadal | Kunstatelier | Werk leerlingen Vette Miniaturen. Inleidingen:

Gregoriaans als cultureel erfgoed

Kunstatelier | Betekenis voor Sint-Catharinadal

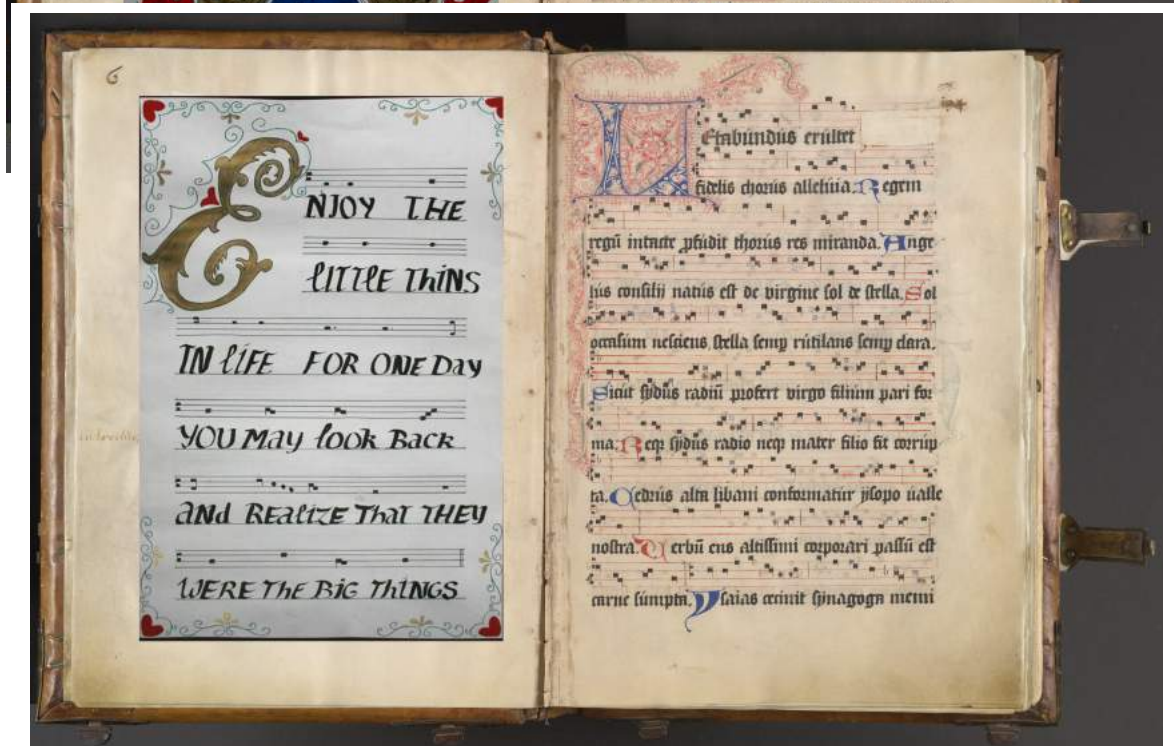
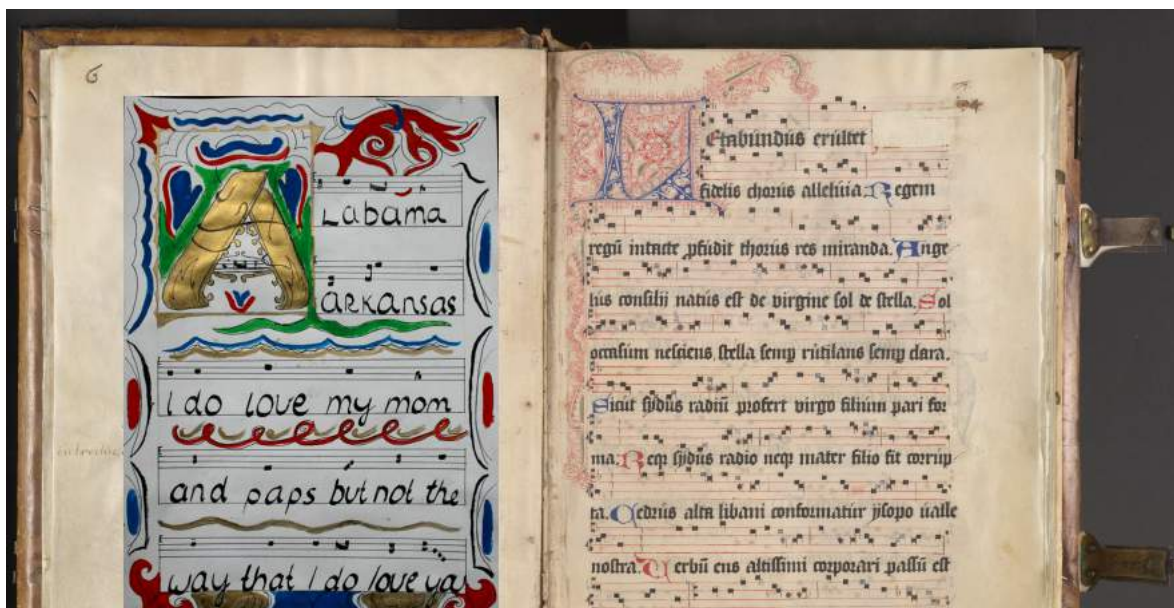
Workshop schoonschrijven

Het lesmateriaal komt ook digitaal beschikbaar.

*** *Alle afbeeldingen hierboven zijn afkomstig uit Graduale van Sint-Catharinadal*

**** Afbeeldingen hieronder werk uit project GreGoGaga, uitgevoerd door leerlingen van het Mgr. Frenckencollege en toegevoegd als linkerpagina aan Graduale van Sint-Catharinadal

Every
 t m t
 I o o k a t y o u i s e e
 m y s e l f i a m s o
 p r o u d o f y o u y o u
 v e m a d e m e w h a t
 I a m a b e t t e r m a n

Magnificus erit
 fidelis chorus alleluia. **R**egum
 regni intacte pfudit thorus res miranda. **A**nge
 lus consilij natus est de virgine sol de stella. **S**ol
 occidit nesciens stella semp rutilans semp dara.
 Sicut sidus radii profert virgo filium pari for
 ma. **R**egum sidus radio neq; mater filio fit corrup
 ta. **C**edris alta libani conformatur psope ualle
 nostra. **V**erbu eius altissimi corporari passu est
 carne sumptu. **I**udas coenit synagoga memi

**** Bijlage 1**

| Sint-Catharinadal 1271 – 2021, 750 jaar Huis van God en Huis van mensen |

Wouw 1271-1295

Op 9 oktober 1271 wordt een gemeenschap van vrome vrouwen, wonende te Vroenhout, een gehucht bij Wouw, opgenomen in de Orde van Prémontré (F). Vanaf dat moment leven ze, in een zelfstandige priorij, als Norbertinessen samen en volgen de zusters de kloosterregel van Sint Augustinus. Deze opname gebeurt onder bescherming van Arnoud van Leuven, Heer van Breda en zijn echtgenote Elisabeth, Vrouwe van Breda. In 1288 treft de Sint-Aagtvloed het klooster. De watersnood veroorzaakt grote schade aan de gebouwen en het zoute zeewater maakt de landerijen onbruikbaar. In 1295 vluchten de zusters noodgedwongen naar Breda.

Breda 1295 – 1647

Na een tijdelijk onderkomen komt, net buiten de stadsmuren, in 1308 het nieuwe klooster gereed. Op aandringen van Jan IV, Heer van Breda, vinden er in 1461 kloosterhervormingen plaats. De zusters leven nu binnen de muren van het klooster, heerst er stilzwijgen en scheiden tralies hen van de buitenwereld. Tijdens de 80-jarige oorlog (1568 – 1648) wisselt Breda enige keren van bestuur: dan weer de katholieke Spanjaarden, dan weer de protestantse Staatse troepen. Onrustige en onzekere tijden voor het klooster. Uiteindelijk biedt prins Frederik Hendrik de zusters bescherming en kunnen zij zich in Oosterhout vestigen.

Oosterhout 1647 – heden

De zusters betrekken slotje “De Blauwe Camer”. In 1647 ondertekent Prins Willem II van Oranje de Akte van Bescherming. Met de opbrengst van landerijen rondom zorgt het ‘Oranjeklooster’ voor eigen levensonderhoud. Gaandeweg zoeken de zusters naar bezigheden die een goede economische basis geven. In 1954 start het Kunstatelier dat wereldwijde vermaardheid verwerft. De tralies verdwijnen; gastvrijheid, liturgie en gebed gaan hand in hand. In 2014 slaan de zusters nieuwe wegen in. Met de aanleg van de Wijngaard, een prachtige Bijbelse metafoor, blijft de gemeenschap geloven in de toekomst.